

MD-126

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

CC-102 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1. (A) આપણી સંસ્કૃતિની સામાન્ય હતાશાઓ વર્ણવો. 14

અથવા

આપણા સમાજના સામાન્ય સંઘર્ષોની ચર્ચા કરો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ચાર) 4

(1) મનોભારને લીધે _____ ની સમસ્યાઓ ઊભી થાય છે. (સમાયોજન, વાતાવરણ)

(2) જેમ્સ કોલમેને મનોભારના _____ પ્રકારો દર્શાવ્યા છે. (સાત, ત્રણ)

(3) _____ ના બે કારણ હોઈ શકે - આંતરિક અને બાહ્ય. (સંઘર્ષ, દબાણ)

(4) ધ્યેય પ્રાપ્ત કરવા માટેની ક્ષમતાનો અભાવ એ હતાશાનું એક _____ કારણ છે. (આંતરિક, બાહ્ય)

(5) _____ સંઘર્ષમાં વ્યક્તિની સામે બે આકર્ષક વિકલ્પો હોય છે. (ઉપાગમન-ઉપાગમન, પરિહરણ-પરિહરણ)

(6) સંઘર્ષનું વર્ગીકરણ _____ ના સ્વરૂપના આધારે કરવામાં આવે છે. (વ્યક્તિ, વિકલ્પો)

2. (A) “મનોભારની ભાતો વિશિષ્ટ હોય છે.” – સમજાવો. 14

અથવા

“મનોભારની ભાત અજ્ઞાત હોઈ શકે છે.” – સમજાવો.

(B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ચાર) 4

(1) લાંબા સમયથી ચાલતા મનોભારને લીધે વ્યક્તિને મનોદૈહિક રોગો થઈ શકે છે.

(2) મનોભાર સાથેનું અનુકૂલન ક્રિમત માંગી લે છે.

(3) તીવ્ર મનોભારની સ્થિતિમાં પણ વ્યક્તિની અનુકૂલન ક્ષમતામાં કોઈ ફેરફાર થતો નથી.

(4) તીવ્ર મનોભારની પરિસ્થિતિમાં વ્યક્તિનું વલણ જડ બની જાય છે.

(5) વ્યક્તિની ખાસિયતો મનોભારની ઉત્કટતાને અસર કરતી નથી.

(6) લોકોની મનોભાર સહ્યતામાં વ્યક્તિગત તફાવતો જોવા મળે છે.

3. (A) લગ્ન પૂર્વેની બદલાતી ભાતોના સંદર્ભમાં ‘જાતિગત ભૂમિકાનો લોપ’ અને ‘જાતીય વર્તન પ્રત્યે છૂટછાટ યુક્ત વલણ’ ની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

જીવનસાથીની પસંદગીને અસર કરતાં મુખ્ય પરિબલોની સમજૂતી આપો.

- (B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) આજે લગ્નની સફળતા મૂલવવાનાં ધોરણો પહેલા કરતાં જુદા છે.
 - (2) જાતીય વૃત્તિનો સંતોષ એ લગ્ન કરવાનું એક મુખ્ય કારણ છે.
 - (3) પ્રેમ તથા સલામતીની જરૂરિયાતોને મનોવૈજ્ઞાનિક જરૂરિયાતો કહેવાય છે.
 - (4) અપરિણિત પુરુષો કરતાં અપરિણિત સ્ત્રીઓમાં વધારે પ્રતિસમાયોજન જોવા મળ્યું છે.
 - (5) લગ્નની સફળતાની આગાહી અત્યંત ચોકસાઈથી કરી શકાય છે.

4. (A) વિવિધ લગ્ન રીતિઓનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

લગ્નજીવનના અનુકૂલન પર થતી વ્યક્તિત્વના ઘટકોની અસરોની ચર્ચા કરો.

- (B) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) સંઘર્ષલક્ષી લગ્નમાં પતિ-પત્ની તાણથી ટેવાઈ ગયા હોય છે.
 - (2) નિમ્નતમ આંતરક્રિયાલક્ષી લગ્ન એ સુખી અને સફળ લગ્ન ગણાય છે.
 - (3) લગ્નના આંતરસંબંધોની ભાત પરિવર્તનશીલ હોય છે.
 - (4) લગ્નજીવનના અનુકૂલન ઉપર યુગલની કૌટુંબિક પશ્ચાદ્ભૂમિકાની કોઈ અસર પડતી નથી.
 - (5) દુઃખી લગ્નજીવન કરતાં સુખી લગ્નજીવનમાં પતિ-પત્નીના વિચાર-વિનિમયના અશાબ્દિક સ્વરૂપો વધુ જોવા મળે છે.

Seat No. : _____

MD-126

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

CC-102 : Psychology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions are compulsory.

1. (A) Describe the common frustrations in our culture. **14**

OR

Discuss the common conflicts of our society.

(B) Fill in the blanks : (Any **Four**) **4**

(1) Problems of _____ arise due to stress. (adjustment, environment)

(2) James Coleman has given _____ types of stress. (seven, three)

(3) There can be two causes of _____, internal and external.
(conflict, pressure)

(4) The lack of the ability to attain a goal is an _____ reason of frustration.
(inner, outer)

(5) In an _____ conflict, there are two attractive alternatives in front of the person.
(approach-approach, avoidance-avoidance)

(6) Conflicts are classified on the basis of the nature of the _____.
(individual, alternatives)

2. (A) Explain – “Stress patterns are unique”. **14**

OR

Explain – “Stress pattern may be unconscious”.

(B) Write whether the following statements are **true** or **false** : (Any **Four**) **4**

(1) A person can suffer from psychosomatic disorders due to prolonged stress.

(2) Adaptation to stress is expensive.

(3) There is no change in a person’s adaptive efficiency even in a severely stressful situation.

(4) In a severely stressful situation, a person’s attitude becomes rigid.

(5) The characteristics of the individual do not affect the severity of stress.

(6) Individual differences are seen in people’s stress tolerance.

3. (A) Discuss 'Convergence of Sex Roles' and 'More permissive attitudes toward sex' in the context of changing premarital patterns. 14

OR

Explain the key factors affecting mate selection.

- (B) Write whether the following statements are **true** or **false** : (Any **Three**) 3

- (1) Today there are different standards to assess marital success as compared to earlier times.
- (2) Satisfaction of sexual needs is an important reason for marriage.
- (3) The needs for love and security are called psychological needs.
- (4) Greater maladjustment has been seen in unmarried women than in unmarried men.
- (5) Marital success can be predicted with extreme accuracy.

4. (A) Describe the various marital styles. 14

OR

Discuss the effect of personality factors on marital adjustment.

- (B) Write whether the following statements are **true** or **false** : (Any **Three**) 3

- (1) In a conflict habituated marriage the couple gets accustomed to the strain.
 - (2) The minimal-interaction marriage is considered a happy and successful one.
 - (3) A pattern of marital interactions can undergo a change.
 - (4) The couple's family background has no effect on its marital adjustment.
 - (5) More non-verbal forms of communication are observed among couples in happy marriages than in unhappy marriages.
-